

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง หัวหน้าพรรคพลังธรรมขอให้วินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมือง

สรุปข้อเท็จจริง

หัวหน้าพรรคพลังธรรม (นายไชยวัฒน์ สิ้นสุวงศ์) ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ สรุปได้ดังนี้

๑. นายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ถึงหัวหน้าพรรคพลังธรรม ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคพลังธรรม ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เรียกว่า “ข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓)” และพรรคพลังธรรมรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๒. พรรคพลังธรรม (โดยนายปรีชา เดชทองจันทร์ ประธานกรรมการสรรหาผู้แทนสมาชิกพรรค ผู้มีอำนาจเรียกประชุม ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญสมาชิก ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓) มีหนังสือลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงคณะกรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรค สมาชิกพรรค และผู้แทนสมาชิกพรรค ขอเชิญประชุมใหญ่สามัญสมาชิกพรรค ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในวันเสาร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร โดยมีเรื่องพิจารณาเกี่ยวกับการเลือกตั้งคณะกรรมการตุลาการพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรค

๓. การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๕ ของพรรคพลังธรรม ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕ มีผู้เข้าประชุม ๕๓ คน จากจำนวนสมาชิกสมาชิกพรรคทั้งหมด ๒๒๕ คน จึงไม่ครบองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม ข้อ ๓๖ (การประชุมสมาชิกพรรคต้องมีสมาชิกสมาชิกพรรคมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมาชิกพรรคทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม) นายปรีชา เดชทองจันทร์ ประธานที่ประชุม ผู้มีอำนาจเรียกประชุมจึงประกาศตามเครื่องขยายเสียงขอให้ข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖ เรียกประชุมสมาชิกสมาชิกพรรคโดยแจ้งเชิญสมาชิกสมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๕ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๐๕.๐๐ น. สถานที่เดิม โดยมีวาระการประชุมเหมือนเดิม

๔. การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ของพรรคพลังธรรม ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ มีผู้เข้าประชุม ๕๔ คน ถือว่าครบองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖ วรรคสอง (การประชุมครั้งนี้จะมีสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมเท่าใด ก็ให้ถือว่าครบองค์ประชุม) นายวิรัตน์ คดีเกษร รองประธานกรรมการสรรหาผู้แทนสมาชิกพรรค ทำหน้าที่ประธานที่ประชุม ที่ประชุมได้ลงมติเลือกนายแรงเกื้อ ชาวหินฟ้า เป็นประธานสมัชชาพรรค และนายแรงเกื้อทำหน้าที่ประธานที่ประชุมต่อ ที่ประชุมได้ลงมติรับรองบุคคล ประจำปี ๒๕๕๓ ลงมติเลือกนายวิรัตน์ คดีเกษร เป็นประธานกรรมการตุลาการพรรค และบุคคลที่เข้าประชุมอีก ๖ คน เป็นกรรมการตุลาการพรรค ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้ลงมติกำหนดจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคให้มีได้ ๔๔ คน และลงมติเลือกผู้เข้าประชุม จำนวน ๒๐ คน เป็นกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติม จากเดิมที่มีอยู่ ๒๔ คน จนครบ ๔๔ คน แล้วมีมติเลือกกรรมการบริหารพรรคให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ภายในพรรค ได้แก่ ตำแหน่งรองหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค รองเลขาธิการพรรค เภรัณญิกพรรค และนายทะเบียนพรรค

๕. หัวหน้าพรรคพลังธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แจ้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงหัวหน้าพรรคพลังธรรม ขอให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายชื่อและประวัติของคณะกรรมการบริหารพรรค (หัวหน้าพรรคพลังธรรม ส่งเอกสารเพิ่มเติม ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔) และต่อมามีหนังสือลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขอให้ส่งคำชี้แจงเพิ่มเติมว่า ได้มีการเรียกประชุมใหญ่ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ หรือไม่ อย่างไร

หัวหน้าพรรคพลังธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ชี้แจงเพิ่มเติมต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในการประชุมใหญ่สามัญ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ ผู้เข้าร่วมประชุมมีจำนวนสมาชิกสมัชชาพรรคไม่ครบองค์ประชุม จึงไม่สามารถดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมได้ ตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๓๖ “การประชุมใหญ่ทุกครั้ง ต้องมีสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมัชชาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่ไมครบองค์ประชุมให้งดการประชุม และนัดประชุมใหม่โดยให้ประธานที่ประชุมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม การประชุมครั้งนี้จะมีสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมเท่าใด ก็ถือว่าครบองค์ประชุม” ดังนั้น นายปรีชา เดชทองจันทร์

ประธานที่ประชุมจึงแจ้งให้ที่ประชุมทราบด้วยวาจาว่า การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม จึงไม่สามารถดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมได้ และขอเชิญสมาชิกสมัชชาพรรคเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๘.๐๐ น. ณ หอประชุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำกัด ถนนรามคำแหง กรุงเทพมหานคร ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖ วรรคสอง โดยมีวาระการประชุมเดิม สมาชิกสมัชชาพรรคผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบ และได้มีการบอกกล่าวตามข้อความที่ประธานแจ้งไปยังสมาชิกสมัชชาพรรคคนอื่นด้วย

นายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงหัวหน้าพรรคพลั้งกรรมว่า ตามที่พรรคพลั้งกรรมแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค เพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลั้งกรรม ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เนื่องจากการนัดประชุมใหญ่ ครั้งที่สอง ไม่มีการแจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคทราบเป็นการล่วงหน้า จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลั้งกรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖

หัวหน้าพรรคพลั้งกรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ทบทวนการตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลั้งกรรม โดยส่งความเห็นของคณะกรรมการตุลาการพรรคพลั้งกรรมไปเพื่อประกอบการพิจารณา

คณะกรรมการตุลาการพรรคเห็นว่า การประชุม ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ถูกต้องตามข้อบังคับพรรค ๑ ข้อ ๓๖ แล้ว เหตุที่ไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพราะได้รับการยกเว้นตามข้อบังคับพรรค ๑ ข้อ ๓๕ จึงควรนำเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณา ทบทวนอีกครั้ง หากนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ทบทวนและพรรค ๑ ยืนยัน ควรนำเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

หัวหน้าพรรคพลั้งกรรมแจ้งว่า ยังไม่ได้รับคำตอบจากนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๑๗ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๔ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

(๒) นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองมีลักษณะไม่ขัดต่อมาตรา ๑๐

(๓) เอกสารขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓

(๔) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และ

(๕) ชื่อพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ตามมาตรา ๑๓ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่นายทะเบียนได้รับแจ้งการตั้งพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนการตั้งพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า คุณสมบัติหรือจำนวนของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๔) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๗ ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียน ตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียน

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้วให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจาก นายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓)

ข้อ ๓๒ การประชุมใหญ่ของสมาชิกพรรคมีสองกรณี คือ

(๑) การประชุมใหญ่สามัญ ได้แก่ การประชุมที่จัดให้มีขึ้นปีละหนึ่งครั้ง ภายในระยะเวลา หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันสิ้นปีงบประมาณของพรรค

(๒) การประชุมใหญ่วิสามัญ ได้แก่ การประชุมนอกเหนือที่กำหนดไว้สำหรับการประชุมใหญ่ ใน (๑) การประชุมใหญ่วิสามัญอาจกระทำได้โดยคำร้องขอเป็นหนังสือของคณะกรรมการบริหารพรรค หรือผู้แทนสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือสมาชิกสามัญ จำนวนสามร้อยคนขึ้นไป การยื่นคำร้องขอดังกล่าวให้ยื่นต่อประธานสมาชิกพรรค เพื่อให้เรียกประชุม พิจารณาดูคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เสนอ ในกรณีนี้ประธานสมาชิกพรรคจะต้องจัดประชุมภายในกำหนด เวลาไม่เกินหกสิบวันนับตั้งแต่วันได้รับหนังสือ

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคลาออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ มีผลให้กรรมการบริหารพรรคต้อง พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะในคราวเดียวกันตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๔๘ (๓) ให้ประธานสมาชิกเรียก ประชุมวิสามัญเพื่อเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายในสี่สิบห้าวัน หากประธานสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑

ข้อ ๓๓ ประธานสมาชิกพรรคเป็นผู้เรียกประชุมใหญ่ โดยกำหนดวัน เวลาสถานที่ และ ระเบียบวาระการประชุมใหญ่ แต่กรณีที่มีการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญให้กำหนดระเบียบวาระตามคำร้องขอ

ข้อ ๓๔ การประชุมใหญ่ตามข้อ ๓๒ หากประธานสมาชิกพรรคไม่เรียกประชุมตามข้อ ๓๓ โดยไม่มีเหตุอันควรหรือในวาระแรกที่ยังไม่มีประธานสมาชิกพรรค ให้คณะกรรมการบริหารพรรคเป็น ผู้เรียกประชุม ตามระเบียบและวิธีการที่พรรคกำหนด

ข้อ ๓๕ การนัดประชุมใหญ่ทุกครั้ง จะต้องแจ้งให้สมาชิกสมาชิกพรรคทราบเป็นการล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน พร้อมด้วยระเบียบวาระการประชุม เว้นแต่การเรียกประชุมตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖

ข้อ ๓๖ การประชุมสมาชิกพรรคต้องมีสมาชิกสมาชิกพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมาชิกพรรคทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ไม่ครบองค์ประชุมให้งดการประชุมและนัดประชุมใหม่โดยให้ประธานที่ประชุมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม การประชุมครั้งนี้จะมีสมาชิกสมาชิกพรรคมาประชุมเท่าใด ก็ให้ถือว่าครบองค์ประชุม

ข้อ ๕๘ คณะกรรมการตุลาการพรรคประกอบด้วย ประธานกรรมการตุลาการและกรรมการตุลาการจำนวนหกคน ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่

ข้อ ๑๐๓ คณะกรรมการตุลาการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) เรียกเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท หรือเรียกสมาชิกพรรคมาให้ถ้อยคำ
- (๒) พิจารณาตัดสินข้อพิพาททั้งปวงของสมาชิกพรรค และองค์การบริหารงานของพรรค
- (๓) พิจารณาโทษสมาชิกผู้กระทำผิดวินัยและจรรยาบรรณของพรรค เสนอคณะกรรมการบริหารพรรค

(๔) ติดตามข้อบังคับ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อบังคับนี้

ประเด็นการวินิจฉัย

หัวหน้าพรรคพลังธรรมขอให้วินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า การที่พรรคมีประชุมใหญ่สามัญเพื่อเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารของพรรค แต่นายทะเบียนไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง ชอบหรือไม่ชอบ

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

จากประเด็นการวินิจฉัยดังกล่าว จึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่าย ดังนี้

ข้อเท็จจริงทางพรรคพลังธรรม

พรรคพลังธรรมจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ แต่ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม นายปรีชา เดชทองจันทร์ ประธานที่ประชุม แจ้งให้ที่ประชุมทราบด้วยวาจา ว่า ขอเชิญสมาชิกสมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๕.๐๐ น. ณ ชุมมุนสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำกัด ถนนรามคำแหง กรุงเทพมหานคร ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๓ วรรคสอง โดยใช้วาระการประชุมเดิม และขอให้สมาชิกพรรคบอกกล่าวไปให้สมาชิกสมาชิกพรรคคนอื่นทราบด้วย และหัวหน้าพรรคพลังธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง แจ้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามมติที่ประชุม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เพื่อขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลง ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อเท็จจริงจากนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมือง (โดยคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา) มีหนังสือลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งหัวหน้าพรรคพลังธรรมว่า “ได้พิจารณาแล้ว ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากการนัดประชุมใหญ่ ครั้งที่สอง ไม่มีการแจ้งให้สมาชิกสมาชิกพรรคทราบเป็นการล่วงหน้า จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓) ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖”

พิจารณาแล้ว การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๔๔ ครั้งที่สอง ของพรรคพลังธรรม ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ เกิดจากการที่ประธานที่ประชุม แจ้งให้ผู้มาประชุมในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๔ จำนวน ๕๓ คนทราบ โดยผ่านทางเครื่องขยายเสียง ซึ่งเป็นการแจ้งด้วยวาจา โดยไม่ปรากฏว่า ได้มีการแจ้งให้สมาชิกสมาชิกพรรคที่ไม่ได้มาประชุมในวันดังกล่าวอีก จำนวน ๑๓๖ คน ทราบอย่างไร หรือไม่ ดังนั้น การแสดงเจตนาด้วยวิธีการเรียกประชุมดังกล่าว จึงถือไม่ได้ว่าสมาชิกสมาชิกพรรคจำนวน ๑๓๖ คน นี้ ได้ทราบการนัดประชุมวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ แล้ว จึงไม่ถือว่าการประชุมดังกล่าว เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓) ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ เห็นว่าคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ